

Druga domača naloga

Prepoznavanje stalnic v slikah

Jaka Čop

23. marec 2025

Izberite tri slike (gl. dokument v e - učilnici) in jih komentirajte v navezavi na snov s predavanj.

Uporabite ustrezne koncepte, teorije in terminologijo in utemeljite vašo izbiro. Pogosto je posamezni prizor mogoče interpretirati na različne načine, obenem pa je več slik mogoče razložiti z istimi koncepti.

Zanima me vaše „branje“ in razumevanje in vaša argumentacija.

Napišite vsaj dva odstavka na sliko.

Upošteвайте šest „stalnic“, pa tudi izraze in poimenovanja v zvezi z mediji v vsakdanjem življenju, rabo mobilnih itd.

Najbolj očitna interpretacija prve slike je gotovo medijska moralna panika, specifično „Cyber bullying“. Se pa podobno nadlegovanje gotovo ni pojavilo šele s prihodom interneta, SMS-ov ali celo pošte. Besede bolj ne glede na njihovega prenašalca (medij). Vprašanje pa je, ali digitalni (in analogni) „pripomočki“ poglobljajo problem nadlegovanja (predvsem med vrstniki)? Na žalost verjetno jo. Ker je dandanes vsakdo lahko anonimen, misli, da lahko napiše/objavi/pošlje karkoli. Zanimivo pa je, da v nekaterih primerih moralne panike (ogorčenja) ni bilo oz. je bilo to zelo blago – primer „afere“ kopriča.

Če nadaljujemo prejšnjo misel o anonimnosti na spletu – večina nas je to že ponotranjila (oz. udomaćila). Pa ne nujno v smislu uporabe sodobne tehnologije za namene nadlegovanja, temveč le spremembo v pričakovnjih na slabše. To je realnost današnjega dne in po eni strani je anonimnost dobrodošla, po drugi pa omogoča ljudem, da po brez zadržkov zmerjajo/žalijo/grozijo, ... Skratka, počnejo stvari, ki bi si jih v živo – brez maske – upal početi le redko kdo.

In glede na to, da sem opisal, da kot družba sledimo tem principom „žaljenja“, bi lahko rekli, da nas je do te mere spremenila (ali determinirala) tehnologija. Žalostno pa je, da smo to „nemoč“ dokaj pohlevno sprejeli in se temu niti ne poskušamo aktivno upreti.

Tehnologija nas je dobesedno „zvezala“. Od nje se ne moremo več ločiti. Popolnoma nas določa – determinira. Danes smo že tako vpeti v tehnologijo, da se na trenutke res zdi, da nas zasušnjuje. Od telefona se sploh ne moremo ločiti, tudi če bi si to želeli. Ljudje od nas vseh pričakujejo stalno prisotnost/dosegljivost. Hkrati pa smo se tudi navadili na varnost,

ki jo tehnologija s seboj prinaša – s telefonom lahko vedno pokličemo na pomoč, če na primer običimo na cesti. Zaradi tehnologije so se tako spremenile naše (družbene) navade in pričakovanja o tem, kaj je „normalno“ oz. sprejemljivo oz. pričakovano od nas.

Tehnologijo smo tako udomačili (ali je ona udomačila nas?) do te mere, da se ji verjetno ne moremo več odpovedati, razen morda s povsem samotarskim in samozadostnim načinom življenja, ki pa verjetno ne bo zelo veselo, dolgo ali udobno. In prav to udobje je verjetno razlog za sprejemanje in udomačevanje novih tehnologij in neupiranje le-temu. V kolikor je to v naše dobro ali slabo, pa bo pokazal čas.

Zadnja karikatura očitno prikazuje diskurz o izpodrivanju stare tehnologije s strani nove. (Žični) Stacionarni telefoni so se „upokojili“ in zamenjali (izpodrinili) so jih njihovi „vnuki“ – mobilni telefoni. Ta sprememba pa ni zgolj črno-bela. Ima tako dobre plati (npr. večja funkcionalnost) kot tudi slabe plati (npr. pričakovanje večne dosegljivosti). Osebnost ne vidim možnosti, da se kot družba odpovemo napredkom tehnologije, ki nas verjetno vsaj do neke mere resnično determinira, ne glede na prvotne vizije o njeni uporabnosti.

Omenjeni prehod (oz. udomačitev) pa se seveda ne zgodi spontano. Vsaj dokler določene nove tehnologije ne prevzame pozna večina (okoli $\frac{2}{3}$ uporabnikov). V primeru mobilnih telefonov in starejše generacije je udomačevanje trajalo kar nekaj let. To se nam morda zdi veliko, a je po mojem mnenju to zgolj posledica nedostopnosti zgodnjih različic novih tehnologij (predvsem cena, kvaliteta, pa tudi zahtevnost uporabe) in zato povsem naravno. Kar pa ne velja nujno za mlade (mlajše). Po lastnem občutku bi trdil, da je danes med mladimi (tudi med starejšimi, a bistveno manj) vse več zgodnjih posvojiteljev novih tehnologij – npr. električnih avtomobilov, ki so še vedno zelo podpovprečni za potrebe dolgih (daljših) potovanj ali pa pametnih ur, ki so še vedno dokaj nova tehnologija, a so obenem skoraj že v večinski uporabi. In temu bi težko rekli počasno navajanje na nove tehnologije z izpodrivanjem starih.

Vendar tudi stacionarni telefoni niso povsem izginili iz naših življenj. Vsaj ne iz življenj podjetij, kjer so še vedno uporabljani. Kar nam priča o njihovi remediatizaciji – njihove nove funkcije in njihov obseg resda določa nova tehnologija, a „izumrli“ kljub temu (še) niso.